

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ
EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lel, rendszeres tagdíja évi 200 lel, klszgdák, gazdatisztek és gazd. alk. részére 150 lel. A tagok az Erdélyi Gazdát 150 lel pótdíj ellenében kapják. **rd**

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 400 lel Negyed évre 100 lel
Fél évre 200 lel Egyes szám 8 lel

Garantált németországi fajtiszta vetőmagvakat

vegyünk

Gép- és Vetőmagosztályunknál

a
HANN és Társa

részvénytársaságnál

Cluj—Kolozsvár, Strada Regina Maria II.

12

A dánok, az erdélyi magyarok és az E. G. E.

Írta: Dr. Szentkirályi Ákos.

II.

I. alatti cikkem utolsó soraiban *Reichenbach* budapesti közgazdasági egyetemi tanárnak, Dánia mezőgazdaságáról szóló könyvére hívtam fel azoknak a figyelmét, akik Erdélyben, magyar falusi főiskola alapítása felől — esetleg — tárgyálnak. *Reichenbach* „magyar gazdaszszemmel” nézi Dánia mezőgazdaságát. Könyvéről a következő ismertetést közli a „Mezőgazdaság és Kertészet” 1927 februáriusi száma:

„Dánia mezőgazdaságát, egyesületi és szövetkezeti életét, kísérletügyi és népnevelési intézményeit, jólétét és kultúráját ismertetni első sorban e munkájában a szerző. Célja azonban nemcsak ez, hanem egyben arra kérdésre is kíván választ adni, hogy lehetne-e Magyarországban is Dániát teremteni. Ezért magyar gazdaszszemmel összehasonlítja a két ország gazdasági helyzetét és rámutat Csonka Magyarország jóval kedvezőlenebb éghajlati és közgazdasági viszonyaira. Végül megállapítja, hogy mimi denti tanulhatunk és kell is tanulnunk a dánoktól, de azért ne higgyük, hogy a mi kedvezőlenebb viszonyaink közt Csonka-Magyarországból is lehetne Dániát teremteni. A köny-

vet jelzett különleges iránya miatt mezőgazdáink, közgazdáink és polihikusaink egyaránt érdeklődéssel és haszonnal olvashatják”.

A „kedvezőlenebb gazdasági viszonyok” közé számítja, bizonyára, a szóban levő könyv írója azt, amit mi itt a világtól elzárt Erdélyben alig tudunk kellőképpen értékelni — azt, hogy a szigetország Dániát, a tenger, az egész világgal összeköti.

Figyelembe veendő az is, hogy a dán falu fiainak számottevő része, tengeren járó nép. A tenger pedig sok mindennek befogadására alkalmasabbá teszi a lelket. „Önfegyelem”-re kényszerít, összetartásra tanít. Ami a szövetkezeti életnek a „haszon”-nál hathatósabb előmozdítója.

Megragadó módon ismerteti az 5. cikk kiváló írója „hogyan lett naggyá a kicsiny dán nép”. Figyelmeztet (I.), hogy „a megmaradt kis föld jobb kihasználásával...” kell, a dánok példájára, pótolni amit elveszítettünk, mi itt Erdélyben, az agrárreform következtében. Megállapítja, miszerint a dán nép ráeszmélt arra, az 1864-es szörnyű összeomlás után, (III.), hogy „a gazdasági haladásnak, a nép gazdagodásának épen úgy feltétele az általános műveltség és tudás, mint a bőtermésnek a föld rendszeres megmunkálása”. Megállapítja ugyanezen értelemben, hogy: a falu népének általános alapos nemzeti műveltséget kell előbb szerezni, mely kritikai gondolkodásra önálló világszemléletre képesítse, csak ezután lehet remélni, hogy a szaktanítás, a szövetkezeti mozgalom, az állat- és magnemesítésre való buzdítás eredménnyel járjon.

Ez az épen, ami minket, itt Erdélyben, gondolkodásra ösztönöz, aggodalommal tölt el, számításba véve az adotti környüllásokat.

Ellenvevést nem tűrő aranyigazság Széchenyi Istvánnak az a megállapítása — amit a „Magyar Nép” 1927. 7. számában „Öntudatos műveltség” című cikke rendén Vasárhelyi János idéz, — hogy „közintelligencia, egyedüli, valószínű erő; ennél előbb utóbb nagyobb hatalom nincs; s azt a lehető legnagyobb magasságra fejleszteni, legszentebb kötelességünk”. Ennek a megállapításnak fényétől megvilágítva az a megállapítás is igazság gyanánt fényeskedik, hogy: Intelligens — művelt — lélekben biztosabban fogannak meg és gazdagabb termet hoznak a tanítás magvai, semmint művelletlenben. Akár Isten igén — hirdesse a tanítás — az írásnak a vetőmberéről szóló példázata szerint, akár gazdasági szaktanításról legyen szó.

Ime, ami gondolkodásra ösztönzött, rávezetett az „Öntudatos műveltség” tudós írójának olyan megállapítására, ami aggodalmunkat egészen eltüntetheti, „... ha élni akarunk, ha nem akarjuk elveszíteni mindazt a kulturális kincset, melyet őseink áldozatos munkája századokon át gyűjtött össze számunkra” közintelligenciánkat a legmagasabbra fejleszteni, szent kötelességünk. A „közé zárt” kijelentéssel megállapítja tehát a cikk írója, hogy „kulturális kincset” gyűjtöttünk. Az egész cikk iránya pedig amelleit tanuskodik, hogy a gyűjtött „kulturális kincset” az erdélyi magyarság közkincsének tarija, az Erdély népét jól ismerő

író. Olyan kincs, melyben földmivelő gazdánépünk is részes. Ha nem lenne részes: Vasárhelyi János bizonyára nem ajánlaná a kincs megtartására, a nemzeti közintelligencia fejlesztésére, az öntudatos műveltség fejlesztésére dr. Kristóf György egyetemi tanárnak „Vörösmarty rózsái” című tanulmányát, a falun lakó gazdáknak téli esztéli olvasásra. Nem ajánlaná, ha biztosan nem tudna, hogy megértik a Vörösmarty költeményeiből kiáradó fény melegíti, fejleszt, felemeli lelküket.

Ime, nem szabad aggódnunk a miatt, hogy falusi földmivelő népünk ne értené meg a gazdasági szaktanítás ígért. Hogy a „szaktanításnak” ne lenne már most is eredménye. És hogy az E. G. E.-nek az a törekvése, amit — kezdetül, szerényen — nehány gazdasági vándortanító alkalmazásával elérni akar: ne fejleszteni a falu népének intelligenciáját, ne válna az „öntudatos műveltség” javára Mert, hiszen, a tanítási tervezet változatos lenne és a mezőn a szőlőben, a keriben való tanítást össze lehet kötni a lelket felemelő, a szívet nemesítő tanítással.

Akik a dán dolgokat alaposan ismerik, figyelmeztetnek, hogy: a népfőiskolák által elvetett mag „csodálatos fejlődés”, természetnek, a világot bámulatra kényszerítő gazdaságát hathatósan elősegítse az a bőséges és áldásos eső, ami a dán falura — kivált 1894 után — a nemzeti kormányoknak a földmivelés, a földmivelő nép érdekeit szem előtt tartó és védő kereskedelmi, ipari, pénzügyi és vám politikája egéből hullott.

Kiválóképpen ezért nevetné ki a dán falu Anghelcut...

Az Erdélyi Gazdasági Egylet céljának, hivatásának, feladatának summája, az I. cikk rendén előadott törekvése érdekében határozottan kötelességünk azt a gazdag tanúságot javunkra felhasználni melyet öt cikke összefoglalatos része I—4. pontjában dr. Sulyok István élénk tár.

Mivel „a műveltségnél nagyobb hatalom nincs”, azt fejleszteni legszentebb kötelességünk. Ezért kell a műveltségfejlesztésre nélkülözhetetlen eszközök és módok megszerzését lehetővé tevő anyagi erőt is gyűjteni. A városi ember nem olvashat újságot, nem vásárolhat könyvet, nem járhat színházba, ha nincs hozzá módja; közönyvtárba, ingyen előadásokra sem mehet, ha nincs tisztességes ruhazata. Ez a sorsa a falusi szegény embernek is.

Gróf Festetics György 1795-ben alapította a keszthelyi Geórgikon (gazdasági tanintézetet, állatorvos-iskolát) hazája földmivelésének előmozdítására, a haza földjének jövedelmezőbbé tételére.

Gróf Széchenyi István 1815-ben alapította a Magyar Tudomány Akadémiát, hazája közintelligenciájának fejlesztésére, a tudományos műveltség terjesztésére. Nagybecsű, kiadó könyvelnek nagy részét azonban nemzeti anyagi erejének gyarapítására, hazája vagyonszerzésének előmozdítására törekedett. A lánchidat is Euda és Pest kereskedelmének, iparának felvirágoztatása céljából létesítette.

Gróf Festetics és gróf Széchenyi áldozatos vagyoni ereje nélkül talán csak jóval később létesült volna előbb Georgikon és azután Akadémia.

Mindezeket azért tartottam szükségesnek, a fennebb említett „tanulságok“ ismertetése előtt szót tenni, mert sokszor, Erdély minden vidéken tartott gazdasági előadások rendén, bőséges alkalmam volt meggyőződni afelől, hogy, aki tud a *nép nyelvén* beszélni és lelki világát ismeri: nemcsak a telkesgazdákkal, hanem a zselléremberekkel és napszámosokkal is megértheti magát. Valamint azért is, mert akadhatnak, akik az E. G. E. és más egyesületek által hirdetett gazdasági tanításokat: hiábavaló erősködésnek tartják.

A mezőgazdaság államosítása.

A mezőgazdaság, ipar és kereskedelem szabadságának voltunk a hívei mindenkor és amikor bizonyára a legjobb indulattól vezéreltetve is a termelés békóba kötésének tervét olvassuk, nem tudjuk szó nélkül hagyni aggodalmainkat.

A kormány támogatását kérjük és igénybe is vesszük. Minden mezőgazdaság ellenes törekvéssel szemben igazságos védelmét és döntését kérjük, de nem kívánjuk egy bürokratikus szellemű bizottság, — esetleg önös vagy politikai célzatu — irányításnak magunkat alávetni, szerződéseink érvényét azok határozatától tenni függővé minden körülmények között.

A földművelésügyi miniszterium által a legfőbb mezőgazdasági tanács szervezéséről a parlament elé terjesztett javaslat, mely egyébként sok értékes és üdvös dolgot tartalmaz, megkötiéseket is tervez, mely a termelés fejlődésére békítőlag fog hatni.

A tervezet szerint különben is a tanácsot tulnyomó számban hivatalos emberekből állítják össze és azt a *kilenc gazdát, akik a bizottságnak tagjai, szintén a földművelésügyi miniszter előterjesztésére királyi dekretummal nevezik ki és így a tanács függetlensége a politikától és kormánytól*, ami pedig a legfőbb kívánság volna, nemhogy *nincs biztosítva*, de egyenesen kizárt dolog. A tanácsnak az elnöke egyébként maga a miniszter, vagy az államtitkár. A központi tanácsnak egyik fontos osztálya lesz az állategészségügyi szakosztály, amelyben azonban szintén a *hivatalos, kinevezett tagok lesznek tulsúlyban*.

A bizottság hatáskörét a törvényjavaslat a következőkben szabályozza:

1. Közreműködik az agrárvonatkozású törvénytervezetek szerkesztésében. 2. Megállapítja a földművelésügyi miniszterium vezérigazgatóságainak budgetjét. 3. Kezeli a „földjavítási“ alapot. 4. Véleményezi az állami tartalékföldek felhasználására vonatkozó kéréseket és javaslatokat. 5. Irányítja a mezőgazdasági művelést, a vetőmag kiválasztást stb. 6. Szövetkezeteket szervez közös földmunkára stb. 7. Szabályozza a vetőmag, műtrágya, mezőgazdasági termény és élőjószágkereskedelmét. 8. *Megállapítja évenként a cukorrépa beváltási árát és a szerződést mintát, amelyet a cukorrépa-termelők a cukorgyárakkal kötnek.*

A törvényjavaslat harmadik fejezete a „földjavítási alap“ felállítását rendeli el. Ennek az alapnak céljaira minden évben felvesznek kétszázmillió lejt a költségvetésbe.

A földjavítási alap felhasználására vonatkozó intézkedések sok jót ígérnek. Három és öt százalékos kamatozású kölcsönöket a mezőgazdáknak, állattenyésztőknek és boriermelőknek, — mezőgazdasági szerszámok, gépek, borászati cikkek behozatalát és ingyenes szétosztását stb.

A tervezet már némi módosításon keresztül ment, amelynek kapcsán kimaradt a gazdákra kivémi szándékolt általános adó, mely a „földjavítási alap“ céljait szolgálta volna. Re-

méljük, hogy a termelés szabadságát korlátozó fejezetek is ki fognak maradni belőle és hogy a *tanácsban a kisebbséget, főként erdélyi termelők és állattenyésztők is képviselést fognak kapni.*

A Filex nevű mételey elleni szerőről.

Egyesületünk állattenyésztési szakosztálya a darmstadti (Németország) E. Merck cégtől egy Erdélyben addig ismeretlen mételeykór elleni szert kapott azzal a kéréssel, hogy kísérleteket végezzon. A Filexről az Erdélyi Gazdában megjelent felhívás nyomán egy néhány gazdaságba és állatorvos részére küldött is a szakosztály kísérleti anyagot és az első válasz figyelemre érdemes adatait az alábbiakban közöljük.

Az „Erdélyi Gazdában“ közölt felhívás után és az „Erdélyi Gazdasági Egylet szives közreműködésével a 2 dobozban 6 drb. fiolát kaptunk a Filexből. Ugyanakkor érintkezésbe léptünk a Merck-cég bukaresti képviselőjével is (Heinrich Siebeneicher Str. General Berthelot 27.) ahonnan 10 drb. fiolát kaptunk kipróbálás céljaira. — Az eredményről a következőkben számolunk be.

Juh állományunk a sok esőzés folytán a nedves legelőkön igen sok mételeyt szedett fel, az egész állomány teljesen fertőzve volt, amiről próbavágások után győződtünk meg. — A Filex beadása előtt a juhek közül igen sok elhullott, a felboncolásnál megállapítottuk, hogy a máiban lévő rengeteg mételey teljesen ki van fejlődve.

A legbetegebb juhek közül kiválasztottunk, 6 drb. 1 éves bárányt, — és 10 drb. hasas anyát. — Az anyák pár hét múlva bárányoznak. — A kísérletezésre kiválasztott juhekön a májmételeynek minden jele mutatkozott, néhány darab már annyira elgyengült, — hogy sem enni, sem pedig mozogni nem tudott.

Éhgyomorra, etetés előtt, minden beteg juhnak, egy egy fiolát adtunk be. — Az eljárás a beadásnál ugyanaz, — mint a Distolnál, azzal a különbséggel, hogy míg a Distolból a testsúly megállapítása után juhonként 2—5 gr. ot kell beadni, — addig a Filexből tekintet nélkül a testsúlyra 1 fiola szükséges. — A beteg juhnak a szája ki lesz nyitva, a hüvelykuj segítségével a nyelv lelesz fogva és a gelatin tokot a nyelvháton kézzel, vagy egy e célra házilag készíthető fogóval lecsusztatjuk. Filex-ezés után pár nap múlva beteg juhaink szemlátomást javulni kezdtek, étvágyuk visszatért és rövidesen teljesen meggyógyultak. A gyógykezelés a bárányzó anyáknál sem váltott ki kellemetlen hatást.

A Filex az előirt adagolásban teljesen veszélytelen juhek számára. — A gelatin tokok sima voltaknál és alakjuknál fogva igen alkalmasak a beadásra, bár nagyobbak, mint az 1 gr.-os Distol fiola, a juhek könnyen lenyelik.

A Filex-et a darmstadti E. Merck cég hozza forgalomba juhek és kecskék számára — kis gelatin-tokok — tíz és ötven darabot tartalmazó dobozokban, használati utasítás csatolásával — Értésülésünk szerint ezidő szerint, az uradalmak részére nagyobb mennyiségben szükséges Filex-et a gyár direkt szállítja. — Tíz darabot tartalmazó doboz ára ab gyár Darmstadt 2.50 aranyárka, ötven darabot tartalmazó doboz ára 10.50 aranyárka. — Csomagolás — szállítás — és vámköltség egy kis doboznál kb. 20 lei, nagy doboznál megfelelően több.

A készítmény ténylegesen olcsóbb mint a Distol, mert mint azt fentebb is említettem, a Filex-ből teljesen függetlenül az állat korától és súlyától, csak egy darab fiola szükséges, hogy a mételey-férgel teljesen elölje és kihaltsa. — Az aranyárkát 46 leies árfolyam mellett számítva, egy teljesen kifejlesztett anyajuhra pénzbe átszámítva, szükséges kb. 13—14 lei értékű Filex.

Addig a Distolból egy teljesen kifejlesztett anyajuhra, — 25—35 kg. súlyig a 1 gr. os Distolból 4 fiola, — 35—45 kg. testsúlyig pedig a 1 gr.-osból 5 drb. fiola szükséges, míg a bárányoknál 20 kg. testsúlyig 2 drb. fiola kell, 2 napon át adagolva.

A Distolnak az ára, több helyről érkezelt árajánlat szerint, 1 gr.-osnak, 14—15-lei között van, egy teljesen kifejlesztett juhra testsúly szerint szükségeltetik, 4—5 drb. fiola, a 14 leiel számítva egy juhra szükséges 56—60 lei értékű Distol, míg Filex kezelésnél ugyanakkor, csak 14—15 leit lehet számítani. A mai nehéz gazdasági viszonyok között a juh-tartó gazdák csak örömmel üdvözölhetik a Filex-et, mint teljesen veszélytelen, a mételeyférgel ellen hatásos és olcsó gyógyszert.

Vidékünkön, Háromszék megyében, a gabona termelés, a regát közelsége és főként a nagyon rossz gazdasági értékesítési és szállítási viszonyok miatt alig fizeti ki magát, a gazdáknak fokozottabb figyelmet kell fordítani a jövőben az állattenyésztésre s elsősorban a juh-tenyésztésre, mert az a legkisebb befektetéssel a legbiztosabb jövedelmet nyújtja.

Tudvalevő dolog, hogy a juhnak a legveszedelmesebb betegségek egyike a mételeykór, ez ellen pedig biztos orvosság, úgy a régen kipróbált Distol, mint az újabban forgalomba hozott Filex.

Az utóbbi években a juh-tartó gazdák, a kevésbé fertőzött, vagy kétes állományt, a Distolnak a tetemes megdrágulása folytán csak a végső esetben, a legtöbbször csak a mételey fellépése után Distolozták. Pedig tanácsos volna a nedves legelőkön legelt állatokat, különösen esős évszakban, a betegség bevétele, vagy elhatalmasodása előtt, évről évre, tél elején gyógykezelés alá venni, mert így sokkal biztosabb az eredmény, és a bárányzó anyák is jobban bírják a zaklatást és a többszöri gyomrosítást. A Filex-et tehát elsősorban olcsóságánál fogva érdemes kellő figyelembe részesíteni.

Hidvég (Háromszék m) 1927. január hó.

Tóth István
a Gróf Nemes Család urad.
főintézője.

A romániai cukorrépaárak megállapítása.

Csehszlovákiában megállapították a cukorrépa beváltási árát és pedig a tavalyinál az érdekvépviseleti szervek egységes és erélyes állásfoglalása folytán magasabb összegben és előnyösebb feltételek mellett.

A magyarországi cukorgyárak egyoldalú szerződést küldöttek a termelőknek, mert a Cukorrépa-termelők Országos Szövetsége a gyárak lehetetlen ajánlatát a legmesszebbmenő engedékenység mellett sem tartotta elfogadhatónak. Ezért a szövetség felhívta a termelők figyelmét egyrészt a következményekre, másrészt, hogy egy évnél hosszabb tartamra szerződést ne kössenek.

Romániai cukorrépaár megállapításának rendszere a mai kötött cukor piaci viszonyok között tarthatatlannak, mert nem lehet célja a tavasszal fizetendő spekulatív répa árának, amikor a cukor nem képezi szabad kereskedelem tárgyát.

Most vissza kell térnünk a december havi végelszámolási rendszerre, mert nincs célja annak, hogy a termelők öt hónapig kamatmentesen adjanak százmilliókat a gyáraknak.

A összel fizetett alapár, mely a végleges ár 80—90%-át kell hogy kitegye, a répa átadásakor kell esedékessé váljék a végleges ár két héttel a leszállítás után, de legkésőbb dec. 20-ig elszámolandó.

Az árkérdés állandóan elégedetlenséget vált ki a termelők köréből. Ennek az elégedetlenségnek ismételt is kifejezést adott a Szövetség a kormány előtt. A répaárak megállapítása mind-ezek dacára késik.

A kormány a répaárak megállapítását mos-

egy ujonnan alakítandó mezőgazdasági tanács hatáskörébe akarja átutalni, mely a cukorrépa-termelési szerződéseket is hivatva volna módosítani. Ez a körülmény csak kitolja egyrészt az ármegeállítási idejét, másrészt nem is tartjuk helyénvalónak, hogy a termelői szerződéseket a kereskedelmi élettől távol álló bürokratikus szellemű bizottságok állapítsák meg. A gazdatársadalom csak a gyárak esetleges szélsőséges állásfoglalásának orvoslása érdekében kéri a kormány közbelépését, de viszont a termelés és cukoripar fejlődésére károsnak tartja a felesleges állami gyámkodást. A termelők elkeseredett hangulata folytán a Szövetség újabb beadvánnyal fordul a kormányhoz és személyesen is fog intervenálni az árak haladéktalan megállapítása érdekében.

Az Azoformmal való oltásról.

Több ízben írunk már az „Azoform” jelentőségéről, mely tulajdonképpen egy talajbaktérium kultúra és minden növény számára ki van terjesztve a speciális termést fokozó baktérium. Az Azoform használatát illetőleg aliatános tájékoztatásul az alábbiakat közöljük. Az Azoformmal való oltás előtti este készítsen elő a gazda tiszta és forró vízzel jól kimosott edényben vizes cukoroldatot, melyhez lehetőleg tiszta, felfőzött, majd lehűtött ivóvizet használjon. Egy liter vízhez egy kávéskanál cukrot kell adnia. A szükséges oldat mennyisége attól függ, hogy mennyi vetőmagot akar oldani. Buzánál tehát, ahol hektáronként körülbelül 169 kg. vetőmagra van szüksége, 1—1.5 liter folyadékot kell előállítani. Ezen oldat feladata az, hogy benne az Azoform baktériumai eloszolhassanak és ezután a magra rátapadhasanak. Ne csináljunk tehát sem annyi folyadékot, hogy a mag lucskos legyen, azonban oly keveset sem, hogy az Azoform ne érhesse minden magot. Az egyes növényfajokból 1 hektár bevetése esetén a következő táblázatban megadott mennyiségre van szükség.

1 doboz Azoform	Terület	Az Azoformhoz keverendő	
		víz	cukor kb.
Buzánál	1 ha	21	2 kávéskanál
Árpánál	"	"	"
Rozsnál	"	"	"
Zabnál	"	"	"
Kukoricánál	"	11	1.25 "
Cukorrépánál	"	0.51	0.5 "
Takarmányrépánál	"	"	0.5 "
Burgonyánál	"	301	0.5 kg.
Dohánynál	"	4—5	4—5 "
Lóherénél	"	0.25	narmad "
Lucernánál	"	"	"

A táblázatban megadott területek a legnagyobbak, amelyhez 1 doboz Azoform elegendő ha kevesebb területet akar bevetni a dobozzal vagy kevesebb magot használ, akkor kevesebb vizet és cukrot vegyen, azonban az egész dobozt használja fel, mert annál nagyobb az Azoform hatása, minél több baktérium kerül a földbe. Tultrágyázás ki van zárva. Az így előkészített oldatot addig kell keverni, amíg a cukor teljesen feloldódott a vízben, azután hozzá öntjük a doboz tartalmát és újból keverjük addig, míg az Azoform egyenletesen eloszlott. Az edényt ez után letakarjuk és hűvös helyen legalább másnap reggelig állni hagyjuk. Másnap reggel a teljesen száraz vető-

magot, melyet azon nap akarunk kivetni, szelős, de árnyas csűrben, vagy hasonló helyen, mely nincs kitéve a nap sugarainak, szétterítjük. Azután alaposan befedjük az Azoformmal vízzel, vagy összekeverjük az Azoformmal péppel, úgyhogy minden szem nedves, de nem lucskos legyen. Amennyiben túlságosan sok folyadékot adtunk volna hozzá, ajánlatos kevés humuszos földet szitálni hozzá. A vetőmagot gyors kiszáritása céljából alaposan átlapátoljuk és ennek megtörténte után meg kezdhetjük a vetést. A vetés ugyanúgy történik, mint máskor (kézzel, géppel stb.) A legalkalmasabb idő a kora reggel vagy késő délután, de kivethetjük a magot napközben is ha a vetőmag nincs forrón tűző napsugaraknak közvetlenül kitéve. Vetés előtt a talajt jól átmozgandó, vetés után pedig — mint rendszeren — befogásolandó és meghengerelendő! Az Azoform nem csávézószér. Ha a vetőmag csávézása szükséges, akkor annak az olás előtt kell történnie. A dugványokat és csemeléket a már fentebb leírt módon előállított oldatba mártjuk és nedvesen kiültejük. A már kiültetett tőkék oltása úgy történik, hogy a gyökereket felfedjük, tehát legalább a legfelsőbb rétegeket távolítjuk el a gyökér felől, majd a gyökereket az Azoformmal oldattal megöntözzük. Egy főre 1 liter folyadékra van szükség. A gyökerek megöntözése után a tőkét lelakarjuk.

Egy új találmányról.

A gyümölcs-termelő gazdákat érdeklő új egyszerű és házilag is könnyen elkészíthető találmányról adhatunk számot. Nagy Sándor kolozsvári lakos, gazdatársunk hozta be az E. G. E. titkári hivatalába ezt az almavágó szerkezetet, hogy ne mondjuk gépnek, mert oly egyszerű, amilyen praktikus.

A találmány nem egyéb, mint egy almavágó, aprító készülék, mely mindig két, vagy négy egyenlő részre, cikkbe vágja az almát. A készülék egy „V” alakú kis vályu, kb. 60 cm. hosszú és 15 cm. mély. Ennek egyik végére erősített függőleges „I”, vagy kereszt „+” alakú kés elé helyezük balkezzel az almát, jobb kezzel pedig egy fűrészből készített nyomó szerkezettel előre toljuk az almát, mely két, vagy négy egyenlő részre vágódik. Főként, ahol héjával aszalják az almát, nagyobb tömegek házilag való feldolgozására alkalmas e kézi vágóeszköz. A modell megtekinthető az E. G. E. titkári hivatalában naponta 2—5-ig.

Hogyan és mily összegig vehetik igénybe a kisgazdák az idén az olcsó zöld hitelt?

A Banca Nazionalea kolozsvári fiókja (Casa de imprumut pe gaj agricultorilor) a gazdáknak az őszi gabonával bevetett birtokaira kedvező feltételek mellett rövid lejáratú kölcsönöket nyújt. A bank a bevetett területekre buza és az árpa után 600—600 lejű rozs után 450 lejű számitva holdanként egy gazdának legfeljebb 20.000 lejig 10%-os utólagos kamatozás mellett 6 hónapra ad kölcsönt. A legkisebb szokásos kölcsön összege 5000 lej. A kölcsön kifizetésekor csak 10%-os szakértői díjat (taxa de expertiză) vonnak le. A kölcsön igénybe vételéhez szükséges: egy kérvény, a község-házról egy bizonyítvány a kölcsönt kérő földjének nagyságáról, a bevetett területek nagyságáról, a gazda állatállományáról birtok tehermentességéről, továbbá egy erkölcsi bizonyítvány (Certificat de moralitate), egy adóbizonylat, hogy az adóját kifizette és telekkönyvi kivonatok. Ezekhez szükséges a gazda által biztosítotul adandó váltón még legalább egy kezű aláírása, akinek vetés-állományáról hasonló községi bizonyítvány és azonkívül erkölcsi bizonyítvány mellékelendő. A megfelelően felszerelt kérvények rövidesen elintézhetőek és a gazda a pénzt

azonnal megkaphatja, ha írásai rendben vannak. A kölcsön 6 hónap eltelével nem hosszabbít. haó meg, hanem ki kell fizetni. A fizetésben késedelmes adóson az összeget kamataival együtt közigazgatási uton hajtják fel. A Banca Nationalának ilyen kölcsönökre nagyobb összeg áll rendelkezésre; amíg a hiteltől tart, addig a zöldhiteért odafordulókat jellegitik. Bővebb felvilágosítást sz. E. G. E. titkári hivatal ad.

A hitelre szoruló magyar kisgazdák idejében tegyék meg a szükséges lépéseket ne-hogy késedelmeskedésük miatt kimerüljön az e célból a B. N. rendelkezésére álló összeg.

EGYLETI ÉLET.

Gazdasági tanfolyam a kolozsvári ref. teológián. Az E. G. E., miként a tavaly, az idén is tanfolyamot rendez a kolozsvári ref. teológia IV. éves hallgatói számára abból a célból, hogy a hallgatókat tájékoztassa a gyakorló lelkészek gazdasági és szociális feladatai felől a falu kulturájának előrevitelé terén. **A március hó 1—15 ig tartandó gazdasági tanfolyam tanrendjét alább közöljük:**

1. **Március hó 1 én** előadást tart **Török Bálint** E. G. E. titkári: a papok feladata a falu fejlesztése terén.

2. **Március hó 2.3.4 én** **Gyalui Sándor** földbirtokos tart előadást a növénytermelésről.

3. **Március hó 5. és 7 én** dr. **Páter Béla** c. gazd. akad. igazgató tart előadást a növényvédelemről.

4. **Március hó 8.9.10-én** dr. **Szász Ferenc** földbirtokos tart előadást az állattenyésztésről.

5. **Március hó 11. és 14-én** **Farkas Árpád** gazd. akad. tanár tart előadást a gazdasági územtanról.

6. **Március hó 12-én** dr. **Garda Kálmán** „Hangya” igazgató tart előadást a fogyasztási és értékesítő szövetkezetekről.

7. **Március hó 15-én** dr. **Ferenc József** ügyv. ig. tart előadást a hitelszövetkezetekről.

Tagdíjnyugtázás.

Az E. G. E. titkári hivatalához a következő összeg küldettek be:

1926. évre 100 Lei tagdíjpótlást fizetett: dr. Adelmann Géza Pankota, Császár Gyula Nagyenyed (50 L.), Deák Károly Barátos (150 L.), Csatlós János Scrlaoastea.

1926. évre 100 Lei E. G. pótdíjat fizetett: Deák Károly Barátos, Kontz Zsigmond Magyarlgen.

1927. évre 150 Lei tagdíjat fizetett: Fllep Árpád Magyarorszávat, Csatlós János Scrlaoastea.

1927. évre 200 Lei tagdíjat fizetett: Gazdakör Barcaujfalu, Gazdakör Magyargyerőmonostor, Antal Mihály Marosbogát dr. Adelmann Géza Pankota, Császár Gyula Nagyenyed, Toma János Szászhermány, dr. Vajna Ádám Sepsiszentgyörgy

1927. évre 150 Lei E. G. pótdíjat fizetett: Fllep Árpád Magyarorszávat, Gazdakör Barcaujfalu, Gazdakör Magyargyerőmonostor, Antal Mihály Marosbogát, dr. Adelmann Géza Pankota, Császár Gyula Nagyenyed, Deák Károly Barátos, Csatlós János Scrlaoastea, Ifj. Cs. Lázár László Lapusnyák, Kontz Zsigmond Magyarlgen (50 L.), dr. Vajna Ádám Sepsiszentgyörgy.

Vegyes közlemények.

Kérjük mindazon Tisztelt Tagtársainkat, akik megkeresésükre választ várnak az E. G. E. től vagy az Erdélyi Gazda Szerkesztőségétől és kiadóhivatalától szíveskedjenek levelükhöz válaszbélyegeket csatolni.

Gyászhir. Mély részvétellel értesülünk, hogy Cs. Boróczy László nak egyesületünk tagjának a Samánja vetőmagmentő R.-T. köztszeteletben álló főintézőjének a fia, Ifj. cs. Boróczy László gazd. akadémiail hallgató, 21 éves korában, rövid szenvedés és a halottl szentiségek felvétele után,

Ismét kapható

a Kriegner-fele REPARATOR

hűlés, csuz, kö-zvény elleni szer, minden gyógyszerárban. Ara 65 L. Ahol nem kapható, oda 3 üveget 210 Lei utánvétellel küld a főraktár.

Farmacia FLOHR Cluj.

folyó hó 7-én Ócsanádön elhunyt Halálát ki terjedt rokonság, barátok és ismerősök mély köre gyászolja. Nyugodjék csendesen a kedves jó gyermek.

A földadókataszter helyreállítása Erdélyben. Az E. G. E. gyűlésein sokszor foglalkozott a földadókataszter visszaállításának szükségességével. Ezt mindannyiszor azok a vizsaszások és zavarok tették aktuálissá, amelyek a földadókataszter mellőzésével a földadókirovása folytán e tekintetben bizonytalanná tették a gazdasági élet rendjét. Az egyesület több ízben felterjesztéssel fordult a kormányhoz kifejtve részletesen a földadókataszter visszaállításának szükségét s így legutóbb is memorándumban sürgette meg ez ügyet. Megnyugvással szerzünk most tudomást arról, hogy a pénzügyminisztérium 2 millió lelt irányoz elő budgetjében a földadókataszter helyreállítására és általánossá tételére. A miniszter már ki is adta az első intézkedéseket a helyreállítási munkálatok megkezdésére és a kincstári ingatlanok leltározását és nyilvántartását is elrendelte.

Az első apaállat beszerző szövetkezet. Az E. G. E. egyik utóbbi gyűlésén br. Josika Gábor e. elnök felhívta a kistenyésztők figyelmét az apaállatbeszerzés legolcsóbb módjára, amely szerint szövetkezetekbe tömörítve, növénydek bikák vásárlása is felnevelése után olcsó és jó anyaghoz juthatnak. Az első ilyen irányu mozgalmat a derzi tenyésztők indították. Az akciót a helyi hielszövetkezet is hathatósan támogatja a vásárláshoz szükséges hitel és segély nyújtása által. Kívánatos volna, hogy a derzi kisgazdáknak a tavasz folyamán több követője akadjon.

Az erdőbirtokosok kongresszusa. A romániai erdőbirtokosok tolyó évi február 29-ikén Bukarestben a „Progresul Silvic” palotájában kongresszust tartanak a következő tárgysorozattal: az erdőségek fontossága és támogatása; az erdőkiszajátítások kérdése, az erdőségekre kivett adók, az újajuttatási törvény megszüretése és az erdők kitermelését támogató hitelintézet felállítása. Az erdőbirtokosoknak Romániában ez lesz az első kongresszusa.

A bihari díszeti tenyészállatvásárt f. évi február 15-ikén tartották meg, melyre 134 drb. tenyészigazolványos bikát hajtottak fel. Az állatok nagyrésze magyar fajta, kisebb része pedig piros tarka volt. Az árak általában darabonként 14—18.000 lej között ingadoztak, de 10—12.000 lejeri is történtek eladások. Az eladott apaállatok száma 50—55 volt.

A budapesti tenyészállatvásárra utazók számára a magyar kereskedelemügyi miniszter 50%-os kedvezményes utazásra jogosító igazolványt engedélyezett. A kiállítás és vásár március hó 25—26 és 27 én fog megtartani. Az igazolványok darabja 80 fillér (30 L.) Az igazolvány március hó 13 tól, apr. hó 6-ig érvényes és használható bármely kocsiosztályon. Visszafelé csak akkor érvényes, ha az a kiállításon lebélyegeztetett. Igazolványok kérhetők az O. M. G. E. Tenyészállatvásárt rendező bizottságától Budapest IX. ker. üllői u. 25. Egyesületünk részére is kérünk igazolványokat és készséggel bocsájtuk azokat az érdeklődők rendelkezésére.

PIA C.

Gabonaárak

(métermázsánként a feladóállomásról).

	Erdélyben	Bánánban	Moldvában	Beszterébiában
Buza	940—950	940—950	—	—
77—79 kgr.-os	960	970	—	—
Rozs	680—700	680—700	—	—
Takarmányárpa	520—	510—	—	—
Sórápa	700—750	700—750	—	—
Zab	460—470	480—	—	—
Kukorica	460—470	480—	—	—

Élőállat piacon

Hízott ökör párja 30—38.000 lej, igás ökör párja 15—22.000 lej, juhok párja 800—1000

lej, bárányok párja 700—1000 lej, fűjős tehenek darabja 8—12.000 lej, vágó ökör kg.-ként 20 lej, beállítani való marha kg.-ként 18 lej, igás ökör kg.-ként 22 lej, vágó tehen kg.-ként 16 lej, növendékmarha kg.-ként 15 lej, borjú kg.-ként 35—38 lej, zsírserítés kg.-ként 30—36 lej.

Németországi borexport. Az utóbbi időben kedvezően alakultak a gazdasági viszonyok egy németországi borkivitel fe vételére. A Németországgal érvényben levő megállapodás szerint ezeket a borokat alacsony vámtétel mel lett lehetne kiszállítani és jól értékesíteni, mert Németországban a termelőknél a bor ára lite renként 1 márkával kezdődik, ami kb. 40 lejnek felel meg.

APRÓHIRDETÉSEK.

APRÓHIRDETÉSEK ÁRA: szavanként 4 lej Vastag betűkkel szedett szavak kétszeres áron számíttanak. Legkisebb apróhirdetés díja 40 lej.

Gróf Teleki Arvéd a „Növények Hasznáról”

szóló műve 270
leinek szerzőhöz,
Cluj, Dorobanțlor
118. postautalvá-
nyozása úján kap-
ható. *CAPCINO* 3983

Intézőt keresek. Báró
Bánffy Dániel, Fugad. p. u.
Alud. 19.

Eladó Szllágy-m. Ma-
gyar-csaholy község hatá-
rában 1., 76 kat. hold.
szántóföld tagbirtok. 2.,
14 kat. hold szőlőhegy,
mely áll 7 1/2 k. hold válo-
gatott faj, híres bortermő
szőlőből, 2 k. hold szántó,
3 1/2 k. hold gyümölcsös,
1 k. hold kert és udvar-

ból. Utóbbin 5 szobás
url lakás, konyha, kamra,
borház, plince, istálló és
kut. Présék, kádak, hordok,
zuzó, puttonok, permete-
zőkkel felszerelve. Aszántó-
föld és szőlőhegy külön-
külön is eladó. Cim a
kladóhivatalban. 17.

Gen'ral Manu uradalma
azonnal megvételre keres
100 drb 2—3 tiszta me-
rinó anyabrákat, 5 drb. 2
éves kosot, az anyák ha-
sasok legyenek. — Eladók
Irjanak ár megjelölésével
Csatlós János administra-
tor, moștu-comuna Scri-
oastea, județul Teleorman.
Regat. 20.

50 jókezelt méhesalád
Országos 4 soros, Boczo-
nádi és 42 es amerikai
rakodó kaptárakba. beteg-
ségem miatt olcsón eladó.
Értekezni: I. Flóra felszer-
ülzet Turda. 21.

MAGVAK!

Eredeti erfurti behozatal!

Garantált fajtiszta és csiraképes
zöldség- és virágmagvak.
Arankamentes és államilag ólomzárolt
lucerna- és lóheremagvak.
Rétek és legelők létesítéséhez
fű- és herefélések.
Park és kertgyephez
fűmagkeverékek.
Eredeti északnémet és hazai elit
takarmányrépamagvak.
Mésznitrogén, 40%-os kaliszó, szuperfoszfát
m ű t r á g y á k.
Kertészeti és méhészeti eszközök,
állatvédelmi cikkek.

Az Erdélyi Szász Gazdasági Egylet
vetőmagosztálya
SIBIU-NAGYSZEBEN.

Távíratl cím: „Verkaushalle” Sibiu. Telefon sz 200.
Árjegyzék ingyen! 10

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvételei.

Cluj-Kolozsvár, Piata Unirel (volt Mátyás király tér) 7. sz.
Alaptőkéje: 25.000.000 Tartalékok: cca 24.200.000
Fiókjai: Désen, Dicsőszentmártonban, Gyulafehérváron és Marosvásárhelyen. — Affiliált intézetei: Nagyenyed, Torda, Székelyudvarhely, Szászrégen, Nagybánya. — Áruháttárol a vasúti állomás mellett. — Betéteket elfogad, váltókat leszámít, átutalásokat teljesít, mindenféle bankszerű üzletet előnyösen végez. Safe deposit. — Engedélyezett devizahely. 3983

Gyümölcsfa és szőlőoltványok

legjutányosabban beszerezhetők
„TRANSYLVANIA”
Faiskola és Szőlőoltványtelep, Riud, Judetul Alba.
Árjegyzék kívánatra ingyen. 3977

Cséplőgép

legújabb meghosszabbított típus, vasrárával
SKF golyóscsapágyakkal.

Cormick-Traktor

3 vasu ekével, szijtárcsával, lámpákkal.

Malom gépek

hengerszék, sikszita, rekonstrukció.

Vetőgépek

páros és páratlan soru, kombinálva műtrágya-
szóróval eredeti gyári áron és hosszú
fizetési feltételekkel raktárról szállítanak.

Román Gazdasági Géphéreshedelmi R.-T.

az

Első Magyar Gazdasági Gépgyár

R.-T. Budapest

romániai vezérképvisellete

CLUJON, Strada Regina Maria 45. szám

3997

! EZŐGAZDAKNAK!

NOSPRASEN

peronospora, szőlőmoly (szénaféreg),
savanyuféreg, Botrytis és minden rovar ellen,
amely a szőlőnek és gyümölcsnek rágással árt.

ZELIO-készítmények

patkányok és egerek biztos irtására.

SOLBAR

a szőlő lisztharmat, a levél-
fodrosodás és rövid ízű-
ség ellen.

APHIDON levél- és vértetű ellen.

Trágyalé, 46 % N
speciális trágya szőlőnek és gyümölcsösnek.

Leuna-saletrom 26 % N

visszamaradt vetések különleges
fejtrágyázásához.

Kénsavas ammoniak, 20,6 % N

repa, burgonya stb. trágyázásához.

Kaphatók minden mezőgazdasági üzlet-
ben, drogeriáon stb. vagy alábbi cégnél!

ROMANIL Rt.

3949

Timișoara. I. Banathaus,

amelynek mezőgazdasági osztálya készséggel és
díjmentesen válaszol mezőgazdasági kérdésekre.

Szőlőoltványokat

a legjobb bor és
csemege fajokból,
Alanyvesszőket
Riperia portalis és Ber-
landieri x Ripariából
szállítanak elsőrendű
minőségben

Ambosi, Fischer és Társai

Faiskolák és szőlőoltványtelepek R.-T. Alud-Nagyenyed.
Árjegyzék kívánatra ingyen. 3970